Китай—КНДР: поглиблення співпраці, ідеологічні ризики та наслідки для безпеки

Віктор БЕДЬ
Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень Карпатського університету імені Августина Волошина

м. Ужгород,
10 вересня 2025 р.

Анонс

Поглиблення співпраці між Китаєм та Північною Кореєю, яке підтвердили

останні заяви Сі Цзіньпіна та Кім Чен Ина, стає одним із ключових викликів міжнародній безпеці. Символічна поява у Пекіні трьох диктаторів — Сі Цзіньпіна, Кім Чен Ина та Володимира Путіна — стала сигналом формування нової «сірої осі» авторитарних режимів. Її ідеологічною основою є комунізм і тоталітаризм, а практичним наслідком — підтримка воєнної агресії Росії проти України та підрив глобальної системи санкцій.
У статті аналізуються механізми зближення, геополітичні ризики, наслідки для України, ЄС, НАТО та Індо-Тихоокеанського регіону, а також прогнози та рекомендації.

Ключові слова: Китай, КНДР, Російська Федерація, Сі Цзіньпін, Кім Чен Ин, Володимир Путін, диктатури, комунізм, ідеологія, війна Росії проти України, санкції, геополітика, безпека, НАТО, ЄС, Індо-Тихоокеанський регіон.

Announcement

The deepening cooperation between China and North Korea, reaffirmed by Xi Jinping and Kim Jong Un, has become one of the key challenges to international security. The symbolic appearance in Beijing of three dictators — Xi Jinping, Kim Jong Un, and Vladimir Putin — signaled the formation of a new “grey axis” of authoritarian regimes. Its ideological basis lies in communism and totalitarianism, while its practical outcome is the support of Russia’s war of aggression against Ukraine and the undermining of the global sanctions system.
This article explores the mechanisms of rapprochement, geopolitical risks, consequences for Ukraine, the EU, NATO, and the Indo-Pacific region, as well as forecasts and recommendations.

Keywords: China, North Korea, The Russian Federation, Xi Jinping, Kim Jong Un, Vladimir Putin, dictatorships, communism, ideology, Russia’s war against Ukraine, sanctions, geopolitics, security, NATO, EU, Indo-Pacific region.

Що сталося і чому це важливо

9 вересня 2025 року диктатор Китаю Сі Цзіньпін привітав керівника Північної Кореї Кім Чен Ина з 77-ю річницею створення КНДР, заявивши про готовність «посилювати стратегічну комунікацію та співпрацю» [1; 2; 3]. Це відбулося невдовзі після військового параду у Пекіні (03.09.2025), де Сі Цзіньпін, Кім Чен Ин та президент Росії Володимир Путін уперше за багато років з’явилися разом, символічно підтвердивши створення авторитарного трикутника Китай—КНДР—РФ [4; 5].

Механізми зближення

Торгівля. У 2025 р. товарообіг між Китаєм і КНДР зріс на 25–30% у річному вимірі, перевищуючи $230 млн щомісяця [6; 7].

Політика та безпека. Сі Цзіньпін та Кім Чен Ин активно використовують канали «партійної дружби», координуючи позиції в ООН і обходячи санкційні обмеження [2; 8].

Роль Росії. Володимир Путін дедалі більше покладається на військову допомогу КНДР: за даними Сеула, у війні проти України вже загинули близько 2 тис. північнокорейських військових, а нові підрозділи (до 6 тис.) готуються до відправлення [9; 10].

Ідеологічний вимір

- Сі Цзіньпін легітимізує диктатуру через комуністичну ідеологію, виправдовуючи репресії та геополітичну експансію.
- Кім Чен Ин будує культ «вождя», перетворивши країну на ізольовану тоталітарну систему.
- Володимир Путін, реанімувавши посткомуністично-кадебістський режим, поєднує авторитарні практики з агресивною війною проти України [4; 9].

Наслідки для України та світу

- **Для України:** поставки боєприпасів, ракет і «людського ресурсу» з КНДР до РФ подовжують війну, зменшуючи вартість агресії для Кремля [9; 10].
- **Для Європи й НАТО:** підривається санкційна система, розширюється «сіра логістика», що ускладнює контроль за експортом [6; 11].
- **Для Індо-Тихоокеанського регіону:** під «парасолькою» Китаю Пхеньян може активізувати ядерні випробування, отримавши політичне прикриття від Москви [5; 8].

Прогнози та сценарії

- **S-1 (ймовірний):** контрольоване зростання торгівлі та обхід санкцій, часткові поставки у РФ.
- **S-2:** поступове оформлення «сірої осі» Сі—Кім—Путін без офіційного договору, але з реальною координацією.
- **S-3 (ризиковий):** нові ядерні випробування КНДР під політичним захистом Китаю та Росії.

Рекомендації

1. **Україні:** формувати коаліцію з Південною Кореєю та Японією для моніторингу санкцій; документувати участь КНДР у війні та виносити питання на Генасамблею ООН.
2. **ЄС/НАТО:** запровадити вторинні санкції проти посередників; посилити морський і супутниковий моніторинг логістики.
3. **Індо-Тихоокеанським демократіям:** розширювати ПРО/ППО та проводити спільні навчання для демонстрації стримування КНДР.

Висновки

Сі Цзіньпін, Кім Чен Ин та Володимир Путін формують небезпечний альянс диктатур, де ідеологія комунізму поєднана з воєнною агресією та практикою обходу санкцій. Для України це означає подовження війни, для Заходу — випробування здатності зберегти контроль над санкційною політикою, а для Азії — нову хвилю ракетно-ядерних загроз.

Джерела (дата доступу 10.09.2025)

1. Xinhua. Xi extends congratulations to Kim over DPRK's 77th founding anniversary (09.09.2025).
   URL: https://english.news.cn/20250909/4eea2ae406c64cdf8d8c9c33bd3c7d42/c.html

2. Global Times. Xi extends congratulations to Kim over DPRK's 77th founding anniversary (09.09.2025).
   URL: https://www.globaltimes.cn/page/202509/1343017.shtml

3. Reuters. China is ready to enhance strategic communication with North Korea, Xi tells Kim (09.09.2025).
   URL: https://www.reuters.com/world/china/china-is-ready-enhance-strategic-communication-with-north-korea-xi-tells-kim-2025-09-09/

4. Reuters. China's Xi projects power at military parade with Putin and Kim (03.09.2025).
   URL: https://www.reuters.com/world/china/chinas-xi-projects-power-military-parade-with-putin-kim-2025-09-03/

5. The Guardian. Xi, Putin, Kim and the optics of a new world order (06.09.2025).

URL: https://www.theguardian.com/news/ng-interactive/2025/sep/06/xi-jinping-vladimir-putin-kim-jong-un-optics-new-world-order

6. NK News. North Korea-China trade surges to $229 M in June amid signs of improved ties (липень 2025).
   URL: https://www.nknews.org/2025/06/north-korea-china-trade-jumps-to-230m-in-may-bringing-yearly-total-to-over-1b/

7. CSIS — Beyond Parallel. Increase in Sino–North Korean Trade at Wonjong-ni-Quanhe Border Crossing (21.05.2025).
   URL: https://beyondparallel.csis.org/increase-in-sino-north-korean-trade-at-wonjong-ni-quanhe-border-crossing/

8. 38 North. Kim Jong Un's Beijing Visit: A View From North Korea (08.09.2025).
   URL: https://www.38north.org/2025/09/kim-jong-uns-beijing-visit-a-view-from-north-korea/

9. Reuters. North Korea's Kim Jong Un greets troops overseas on founding day speech (09.09.2025).
   URL: https://www.reuters.com/world/asia-pacific/north-koreas-kim-jong-un-greets-troops-overseas-founding-day-speech-2025-09-09/

10. Kyiv Independent. About 2,000 North Korean soldiers killed fighting for Russia, Seoul says (02.09.2025).
    URL: https://www.kyivindependent.com/about-2-000-north-korean-soldiers-killed-fighting-for-russia-seoul-says/

11. CSIS. CRINK Economic Ties: Uneven Patterns of Collaboration (04.09.2025).
    URL: https://www.csis.org/analysis/crink-economic-ties-uneven-patterns-collaboration